

מתפרפרים

האנשים שמשקיעים
שעות בצילום פרפרים
| תהל בלומנפלד, עמ' 8

נימפית
החורשף |
צילום: חורחה
נובומינסקי

פרפר יאצו

הם מסוגלים לנסוע שש פעמים לחרמון כדי לחפש זן נדיר במיוחד, מבדילים מתוך שינה בין כחליל סיני לכחליל הנמלים, ויודעים מתי לתפוס על חם את הפרפרים מתפרפרים • חמישה משוגעים לדבר מספרים איך התאהבו בצילום פרפרים | **תהל בלומנפלד**

עם מצלמה, עוקבים אחר תנועותיהם ומתרגשים כשהם פוגשים מין נדיר. "צילום פרפרים זו עבודה מייגעית", אומר ר"ר עוזו בן-יהודה, מרצה במחלקה למדעים במכללה האקדמית אחוה וחור בפרפרים. "לפעמים נוסעים יום שלם וחוזרים בידים ריקות. על כל תמונה אחת יפה יש 700 אכזבות. היום בריוק ירדתי בבני סמואל לחפש פרפר שלא

לפני כחודש שטף את שמי ישראל גל של מיליוני פרפרים שקפצו לאוויר. המראה המרהיב גרם לרבים לשלוף את הסלולרים, להנציח את החוויה ולשתף ברשתות. אבל מתברר, שיש אנשים שלא מחכים לגל של פרפרים כדי להעלות צילום של המעופפים הנאים. הם אורכים להם בסבלנות רבה

ירון משען מסע לסנטה קתרינה

הצילומים באלבום המשפחה של ירון משען (44) מחדרה, נשוי+3, מעידים שכבר משחר ילדותו התעניין בפפרים. באחד התצלומים הוא נראה מחויך כשאל חזית חולצתו דבוק פרפר מרשים. בצילום אחר, משנת 1991, רואים אותו ואת אביו במסע של 30 חובבי פרפרים לסיני. "יצאנו לארבעה ימים לאזור סנטה קתרינה וראינו את שלושת מיני הכחלילים המיוחדים של סיני שלא מעופפים בישראל - כחליל חורב, כחליל הנמר לים וכחליל סיני", הוא נזכר. "טיילנו עם הברואים בהרים באופן חופשי. זה היה עוד לפני שהחל הטרור בסיני. אבא שלי, יליד מצרים השולט בשפה, שימש כדובר הקבוצה ואירגן לנו ארוחות בסגנון בדואי. לדעתי זו הפעם הראשונה שבה יצא סיור פרפריים מחוץ לגבולות המדינה".

משען גדל בקיבוץ חפציבה של מרגלות הגלבע, וכבר בגיל שש החל להתעניין בפרפרים. היום הוא צלם פרפרים, פעיל באגודת חובבי

הפרפרים ואחראי על סיורי האגודת, ולעיתים גם מגדל בבית פרפריים עם ילדיו. הוא גם מתחזק את אתר חובבי פרפרים.

"בארץ יש 148 מיני פרפרים, והם מעופפים באזורים שונים ובעונות שונות", הוא מספר. "יש קהילות רבות בארץ שמנטרות את הפרפרים ואת המרכז את המידע, וכך ניתן לעקוב ולשחזר את העונתיות והמיקום של כל מין. את הילדים שלי הצלחתי רק בערך להדביק בתחביב, בעיקר את הקטנה, תמרי".

חיה מוסקל-סגל אתגרים ופרפרים

חיה מוסקל-סגל (45) מגני אביב, נשואה + 2, זוכרת את עצמה מתעניינת בפרפרים מאז שהייתה ילדה קטנה. תחום העיסוק שלה, מנהלת גיוס סוכנים בחברת נדל"ן, הוא אולי הכי רחוק שאפשר מהטבע, אבל מוסקל-סגל ממשיכה לטפח את התחביב בשעות הפנאי, קוראת ספרות מקצועית בנושא, יוצאת לטיולים ותצפיות, ויש לה ניסיון

של שנים בצילום פרפרים.

"לפני הצילום עורכים בדיקה וסיור לראות אם יש פרפרים", היא מספרת. "לכל פרפר יש צמח פונדקאי משלו, לעיתים כמה פרחים, ופי שוט צריך לברוק בסביבת הפרחים. צריך להגיע או מוקדם בבוקר כשהם עדיין ישנים על הפרחים או העצים, או מאוחר יותר, כשמוז האוויר מתחמם והשמש יוצאת. אז הם מתחילים להפעל ולצלות. אפילו גם אחר הצהריים כשהם הולכים לישון".

חויית פרפרים יוצאת דופן היא חוותה דווקא בסלובקיה, בקרבת פארק אתגרי שבו ביקרה. "היה שם אגם ולידו שדה פרחים מדהים מלא פרפרים מכמה סוגים. בכל מקום שאני מגיעה אליו ויש בו צמחייה, אני אוטומטית מחפשת פרפרים".

בהתחלה החברים וקרובי המשפחה הרימו גבה לנוכח העיסוק בפרפרים. "אבל בסוף הם התרגלו והיום הם מתלהבים מהצילומים", היא אומרת בחיוך. "הצלחתי לרתום לעניין גם את הבת הגדולה שלי אמילי, בת 22, שיוצאת איתי לצילומים מדי פעם".

משה לאודון בעם ב־60 שנה

משה לאודון (63), מכפר־סבא, נשוי+2 וסבא לשתיים, יוצא לטבע כמעט כל סופשבוע, לבר או עם חברים, ומצלם פרפרים, חרקים ופרחים. "מדי פעם אני נוסע לנסיעות ארוכות בעקבות פרפרים נדירים או עונתיים, מההרמון בצפון ועד דרום הערבה. אני חבר באגודת חובבי הפרפרים ומדי פעם כותב בביטאון האגודה על תצפיותיי. למשל, בשנה שעברה צפיתי וצילמתי באזור הירקון בתל־אביב פרפר מאוד נדיר - הספרית הביצות - שנצפה שם בפעם האחרונה לפני כ־60 שנה. "אני קורא כמובן ספרים ומאמרים על פרפרי ארצנו, ונטלתי חלק עם

חבריי, ירון משען ושלו ויסמו, בבניית אתר ואפליקציה של מגדיר פרפרי ארצנו - 'זיהיתי פרפר', ובו מוצגות תמונות שצילמנו של כמעט כל 148 מיני הפרפרים המצויים בישראל. זהו מגדיר קל לשימוש המרגים הברלים בין מינים שונים ומקל בזיהוי הפרפר. אני גם מנסה לאורך השנה את הפרפרים השרים נים במסגרת תוכנית הניטור הארצית של אגודת חובבי הפרפרים".
לאודון, ביוכימאי העובר בחברת תרופות, החל להתעניין בחרקים בילדותו. "לפני כחמש שנים התחלתי לצלם חרקים, ושנה לאחר מכן התחלתי להתמקד בפרפרים, ששבו את ליבי. פרפרים נמצאים כמעט בכל מקום. קל יותר לצלם פרפר בזמן מציצת צוף על פרח. יש פרפרים זריזים וחמקניים,

וכאלה ש'מדגמנים' בקלות".
גם בנסיעותיו לחו"ל הוא מנצל את זמנו לצילום פרפרים. "וכמובן, ביקדתי בכמה וכמה תצוגות של פרפרים טרופיים במוזיאוני טבע ובגני חיות בחו"ל".

אביחי רן הסוד הוא סבלנות

אביחי רן (36) מעין חרוד מאוחד אומר שהוא "צלם טבע חובב, שאוהב לצלם בעלי חיים

מכל הבא ליד: ציפורים, יונקים, חרקים בכלל ופרפרים בפרט. ההתעניינות בפרפרים זה יותר משהו של השנתיים האחרונות, אחרי שהצטרפתי לסניורים עם כמה מהמשוגעים לדבר. עם הזמן לומדים להכיר את המקומות הטובים לצפייה בפרפרים ואת העונה המתאימה לכל פרפר או מקום. למשל, בינואר יש פרפר יפה שנקרא צבעוני שקוף, בפברואר הכוכב הוא כחליל הקדרה, במארס זנב סנונית המכבים, וכן הלאה".
אפשר לראות פרפרים כל השנה, הוא אומר, אבל השיא בישראל הוא באביב, בעיקר מארס־אפריל (למעט הח'רמון, שם השיא הוא מאי־יוני). "אפשר לעקוב אחרי עמוד הפייסבוק של אגודת חובבי הפרפרים בישראל, וכך להכיר את המינים, המקומות והעונות".

לדבריו, הסוד בצילום פרפרים הוא סבלנות. הרבה סבלנות. "אם מתעקשים, בסוף כמעט תמיד אפשר להוציא תמונה די טובה. צריך לעקוב אחרי הפרפר, וכאשר הוא נעמד, להתקדם לעברו באיטיות ולנסות לצלם מקרוב. תקפידו שהצל שלכם לא יעלה על הפרפר, כי זה עלול להבריח אותו".
אחד הדברים הייחודיים בצילום פרפרים, ובצילום מאקרו בכלל (צילום מקרוב של דברים קטנים), הוא שני תנאים להבחין ביופי שקשה לראות בעין. "הדוגמה הבולטת בעולם הפרפרים זה משפחת הכחליליים. הם קטנים מאוד, עם מוטת כנפיים של 2-3 ס"מ. אדם ממוצע כנראה לא ישים לב לפרפר כזה. אבל אם שמים לב ומצליחים לצלם מקרוב, ניתן לקבל תמונות ממש יפות".

לימור גפן הדביקה את הנכדה

"כילדה אהבתי מאוד פרפרים", מספרת לימור גפן (54) מתל־אביב, אם לשלושה וסבתא לשלושה. "ציירתי בעיקר פרחים ופרפרים, והשדות היו מקום הבילוי שלי. לימים, כשאמי שכבה על ערש דווי, צילמתי לה בנייד פרחים ופרפרים, ושעות היינו מתבוננות בצילומים. לפני כשנתיים, לאחר מותה, קניתי ציוד צילום והתחלתי לצלם פרפרים בצורה מקצועית".
היום גפן חברה בקבוצת של אוהבי פרפרים בארץ ובעולם, קוראת ספרים בנושא ויוצאת לתצפיות ולטיולי צילום פרפרים, מאילת ועד החרמון. "בקבוצת של חובבי הפרפרים יש המון חומר על היכן ומתי כדאי לצאת לצלם. למדתי איפה אזורי התפרצה של כל פרפר, מתי אפשר לפגוש

אותם כשהם נחים ורגועים, על איזה צמח אמצא את הזחלים ואפילו באילו שעות הם מזדווגים. בשנה שעברה החלטתי לצלם פרפר נפלא שנמצא בחרמון. נסעתי לשם שש פעמים וטרם פגשתי בו. השנה, בעזרת מומחים מהקבוצה, אני מקווה לצלם אותו".

חשוב לצלם בלי להעיר אותם. אפשר לצלם פרפרים גם במקומות שהם באים אליהם לאכול ולשתות. אם מוצאים שיח מלא בצוף, קל להיערך ולצלם אותם".
איך יודעים באיזה מקומות? "צריך ללמוד על הביולוגיה של הפרפרים. לכל עונה וצמח יש פרפר שמתאים לו. למשל, נמפית קלה פעילה היכן שיש קטלבים. הדרך הכי טובה היא להצטרף לאגודת חובבי הפרפרים. יש בפייסבוק הרבה דפים שמוקרשים לפרפרים ולחרקים. יש גם מגדירי פרפרים, ואפשר לצאת לטבע וללמוד לבר".
ובכל זאת, איפה אפשר לצלם פרפרים? "בירושלים - גבעת התנ"ך שליד הסינמטק, עמק הצבאים ובגבעת הארבעה. בתל־אביב - פארק החורשות, פארק הירקון ואזור ראש ציפור, ורכס הכורכר בתל ברוך. בחיפה כל הוודאיות נהדרים, ובמיוחד נחל שיח".
● אגודת חובבי הפרפרים:
<https://zihitiparpar.wixsite.com>

נראה בירושלים 40 שנה. מצאנו את הצמח שעליו הוא מטיל ביצים, דופרית שמו, וקיוונו למצוא שם את הפרפר שנקרא כתום כנף הדופרית. זה אולי הפרפר הכי נדיר בישראל. אז הצמח נמצא והפרפר לא. בכל מקרה, צילום של פרפר נדיר, גם אם הוא קטן ומכוער, זה ריגוש אדיר".
איך יודעים איפה לחפש פרפרים? "המידע עובר ברשת ויש קבוצות, ואם חבר רואה הוא משתף ומעביר לכוך. מעבר לזה, לכל פרפר יש מספר מצומצם יחסית של פרחים שעליו הוא מטיל ביצים. מי שרוצה לעסוק בניטור פרפרים, שיכתוב 'אגודת הפרפרים' בגוגל ויוכל להצטרף למנטרים".
"פרפרים בתעופה זו סטגוריית צי"לום מאוד מאתרת", אומר עמיר בלבן, מנהל תחום טבע עירוני בחברה להגנת הטבע. "מי שמכיר פרפרים יודע שהם מתחילים לפעול כשמתחיל להתחמם. אפשר לצלם בבוקר ואז הם לא בפעולה.